

Aan het College van B&W

Van de gemeente Leiden

Postbus 9100

2300 PC Leiden

Leiden, 18 maart 2021

Onderwerp: zienswijze op de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke Leefomgeving, het Beleidskader voor bescherming van bomen en het Register ecologische bomen, Z/21/3214992

Geacht College,

Op 19 januari 2021 heeft u besloten de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke Leefomgeving (hierna BV21), het Beleidskader voor bescherming van bomen (hierna BK) en het Register ecologische bomen voor inspraak vast te stellen en ter inzage te leggen.

Milieudefensie is verheugd dat het college het belang van biodiversiteit en klimaatadaptatie en de belangrijke rol die bomen daarin hebben, ondersteunt. Dat zijn immers ook kernwaarden voor Milieudefensie. Graag gaan wij hierna nader in op een aantal punten in de ter inzage gelegde stukken.

1. Bomenfonds

Wij begrijpen uit ambtelijke informatie dat de groei van middelen in het Bomenfonds veroorzaakt wordt door een discrepantie in de boomwaarde en de kosten van aanplant van bomen ter compensatie. De boomwaarde van een volwassen te kappen boom is in het algemeen veel hoger dan de kosten die nodig zijn voor nieuwe aanplant, inclusief de kosten van nazorg. Om deze reden wil het college in de BV21 voorzien in de mogelijkheid gelden uit het Bomenfonds ook voor ander groen te bestemmen dan bomen. De enige voorwaarde die gesteld wordt aan de besteding van vrijgevallen gelden uit het Bomenfonds is dat het wordt besteed aan 'groen'. Hieraan wordt geen verdere beperking of conditie verbonden. De omschrijving die wordt gebruikt is: 'een areaal natuurlijke vegetatie met een oorspronkelijk karakter'. Dit kan van alles betekenen: van regulier onderhoud aan groen tot grasmaaien en het aanleggen van grasperken; van balkon- of gevelplantjes tot groene daken.

Milieudefensie onderschrijft dat biodiversiteit en klimaatadaptatie in de stad gebaat is bij andere vormen van ecologisch waardevol groen dan bomen, echter:

- het juist zo belangrijke bomenbestand gaat met deze maatregel achteruit;
- als de kap van een volwassen boom (met aldus een hoge boomwaarde) wordt gecompenseerd door de aanplant van (slechts) 1 jonge boom betekent dit een achteruitgang in het bijzonder voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Die achteruitgang wordt pas na jaren groei terug op het oude niveau.

Besteding van gelden in het Bomenfonds aan maatregelen versterking van het bomenbestand is essentieel; men zou eventueel uitbreiding kunnen overwegen als het gaat om grondplaatsverbetering of ter verlenging van de levensduur (uitgezonderd gewoon onderhoud).

In ambtelijke informatie van de gemeente Leiden wordt gesteld dat de ruimte in de stad voor nieuwe bomen beperkt is. Wij kunnen ons voorstellen dat, bijvoorbeeld door ondergrondse leidingen en kabels, parkeergarages en diverse bouwplannen, de ruimte om bomen te planten binnen de stad beperkter wordt. Echter, is er feitelijk onderzoek gedaan naar waar er binnen de gemeentegrenzen nog ruimte is voor bomen? Heeft de gemeente Leiden zich voldoende ingespannen om ruimte te vinden voor versterking van het bomenbestand? Uit een aantal lopende initiatieven door burgers en de Bomenbond Rijnland lijken nog voldoende mogelijkheden om bomen te planten binnen de gemeentegrenzen. Zodra de middelen uit het Bomenfonds niet meer geoormerkt zijn is aanplant immers vrij te besteden aan bomen elders in de gemeente.

Milieudefensie heeft om bovengenoemde redenen bezwaar tegen het uitbreiden van besteding van de gelden uit het Bomenfonds op de wijze als in de BV21 is bedoeld en verwoord.

2. Meldplicht en 'goed bestuur'

De Rekenkamercommissie heeft in haar recente rapport aangetoond dat de gemeente in de uitvoering van het beleid onder de huidige BV15 tekort is geschoten:

"We constateren de volgende tekortkomingen:

- *onvoldoende zicht op verleende vergunningen en bijbehorende vereiste compensaties*
- *onvolledige administratie en facturering in relatie tot de verplichtingen van de vergunninghouders*
- *beperkt zicht op de naleving van de vereiste herplant*
- *geen controle en handhaving in relatie tot herplant"*

In dit licht is de volgende passage bij de nieuw te introduceren meldplicht in het BK welhaast moeilijk te geloven:

"Op die manier kunnen inwoners, ook zonder vergunningsprocedure, wel nagaan of de gemeente haar eigen beleid naleeft (goed bestuur cfm de Awb) en daar eventueel bezwaar op indienen." (pag 6 BK)

Een bezwaarprocedure is niet gecreëerd; de melding wordt (slechts) op de website van de gemeente gepubliceerd; als de gemeente met deze meldingen net zo zorgvuldig omgaat als beleid onder de BV15 laat zien, dan belooft dit niet veel goeds.

Wij zijn benieuwd naar de reactie van het college op het rapport van de Rekenkamercommissie en naar de waarborgen die zullen worden genomen om het beleid na te leven en te handhaven.

Milieudefensie heeft om bovengenoemde redenen bezwaar tegen het introduceren van de meldplicht. De vergunningplicht met de daarbij behorende bezwaar- en beroepsprocedures biedt een betere bescherming van bomen.

3. Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Bomen zijn een belangrijk middel voor de bestrijding van de CO2 uitstoot en daarmee klimaatverandering tegen te gaan. Daarnaast zorgen bomen voor wateropvang, schonere lucht, verkoeling, biodiversiteit en het afvangen van fijnstof. En niet te vergeten, bomen zijn belangrijk voor het geluk van mensen.

De goede voornemens van het college voor wat betreft biodiversiteit en klimaatadaptatie vormen geen enkele belemmering bij het in stand houden van de huidige BV15. Hiervoor is een wijziging van de Bomenverordening niet nodig.

Het woord *'biodiversiteit'* komt als zodanig in het geheel niet voor in de BV21. De winst voor de biodiversiteit zou tot uitdrukking komen in onder andere het nieuwe Register ecologische bomen. Op dit punt is een wijziging van de Verordening niet nodig. Het scheidt bovendien nog verwarring ook: de suggestie wordt gewekt dat een volwassen plataan, die volgens het Register een ecologische waarde van 0 heeft, ecologisch minder waard is dan, om eens wat te noemen, een net geplante piepjonge eik, die volgens het ecologische register een waarde van 3 heeft. Het gevaar bestaat dat de waarde die op deze manier aan bomen wordt gegeven een eigen leven gaat leiden en ertoe leidt dat een volwassen boom met een waarde van 0 of volgens dit register zelfs een negatieve waarde krijgt(?!).

Ook een zogenaamde 'kwarrende' boom heeft waarde voor de biodiversiteit; en bovendien een hogere waarde dan een piepjong exemplaar uit de lijst met een waarde 3 of 4. Sterker nog, een zeer oude, afstervende boom (die geen enkel gevaar vormt voor de omgeving) heeft een ecologische waarde, al was het maar voor schimmels, insecten en vogels.

Het begrip *'klimaatadaptatie'* komt uitsluitend tot uitdrukking in de BV21 als onderdeel van een compensatieplan bij een vergunning of melding: nieuw is dat de waarde voor klimaatadaptatie van de compenserende aanplant moet worden vermeld. Ook hiervoor is een wijziging van de Bomenverordening niet nodig. Dit kan eenvoudig worden aangepast in de huidige BV15.

Indien het college van mening is dat biodiversiteit en klimaatadaptatie in de stad gebaat is bij andere vormen van ecologisch waardevol groen dan bomen dan stelt Milieudefensie dat op andere wijze te regelen dan via de voorgestelde regeling in de BV21.

Milieudefensie is van mening dat de BV15 niet gewijzigd hoeft te worden om de stad een impuls aan biodiversiteit en klimaatadaptatie te geven.

4. Tot slot berichten wij u dat wij de zienswijze van de Bomenbond Rijnland volledig onderschrijven.

Graag tot nadere toelichting bereid,

Met vriendelijke groet

Milieudefensie Leiden,

Namens deze,

P. A. de Krom